

12

Hangi kitabı okuduğumu kim tahmin edecek?

Hedef

Bu ders sayesinde öğrenciler yeni yeni kitap ve metinlerle tanışır, okuma sevgisi kazanırlar. Kendilerine sesli okuma için bir sayfa ararken seçtikleri "kendi" kitaplarıyla ya da metinlerle yoğun olarak ilgilenmek zorunda kalırlar, öte yandan sesli okuma ve dikkatle dinleme konusunda da alıştırmaya başlamış olurlar.

1.-9. Sınıflar

60 dk.

Materyal:

Çeşitli kitap ya da metinlerden bir seçki (resimli kitaplar, ansiklopediler, resimli dergiler vb.).
Materyal öğretmen tarafından ve/veya öğrenciler tarafından getirilebilir.

Süreç:

- Her bir öğrenci kendine bir kitap ya da başka bir metin seçer. Öteki öğrencilerin seçilen kitabı görmemesi gerekir. Okula yeni başlayanlar, resimli bir kitap da seçebilirler.
- Öğretmen, öğrencilerin seçtikleri kitap isimlerini "gizlice" yazdığı bir liste hazırlar.
- Öğrenciler, kitaplarını kapağı görünmeyecek gibi kaplarlar.
- Öğrenciler, kitaplarında sesli okumaya elverişli bir yer seçerler (okunacak kısım sürükleyici ya da ilginç olmalıdır; ama öte yandan her şeyi de bir seferde açığa vurmamalıdır). Uygun bir pasajın seçimi (aşağı yukarı 1/3 – 3 sahife), metin ile yoğun biçimde ilgilenmeyi zorunlu kılar.
- Sesli okuma alıştırmaları yapmak gerekir! Öğrencilere sesli okuma alıştırmaları için (mümkün olduğunca sınıfın dışında) yeterli zaman tanınır. Bunu ev ödevi olarak vermek de mümkündür. Resimli bir kitap seçmiş olan birinci sınıflara, seçtikleri resmi olabildiğince ayrıntılı betimleme görevi verilir.
- Öğrenciler seçmiş oldukları pasajı şimdi sınıfın önünde okurlar (ya da seçtikleri resmi betimlerler). Dinleyiciler, okunan pasajın hangi kitaba ait olduğunu ya da hangi tür metne uygun olduğunu (polisye, öğretici kitap, masal vb. gibi) tahmine çalışırlar. Bu tür sesli okuma ve kitabı tahmin etme oyunu, 2-3 derse bölünebilir.

Açıklamalar:

Bu alıştırmayı küçük bir yarışma halinde düzenlemek de mümkündür. Doğru kitap ismini ilk tahmin eden, yarışmayı kazanır.

Seçenekler:

Bu proje çok çeşitli biçimlerde uygulanabilir. Örnekler:

- Okul dilinde kitaplar seçilebilir ve okula getirilebilir; ama sunum ana dilde yapılır.
- Ders yılı sonunda öğretmen, yıl boyunca işlenmiş olan metinlerden parçalar okur. Hangi metin olduğunu öğrenciler bulur.
- Bütün kitap isimleri bir kâğıda yazılır ve numaralandırılır. Öğrencilerden okunan pasajları o kitap isimleriyle eşleştirmeleri istenir.
- Seçim belli bir tür ile sınırlı tutulur (edebiyat yapıtları öğretici metinler, şiirler, masallar ...)
- Bir ebeveyn akşamında öğrenciler, metinlerden pasajlar okur ve anne-babaların eline bir kitap listesi verilerek okunan pasajın hangi kitaptan olduğunu tahmin etmeleri istenir.

- Öğrenciler en sevdikleri kitapları okula getirir ve o kitaplardan yüksek sesle pasajlar okurlar.
- Anne-babalar, tanıdıklar, öteki öğretmenler davet edilerek, en sevdikleri kitaptan bir sahife okumaları istenir.

13

“Bilmece Sicimi”

Hedef

Bir kitap ya da metinle ilgili bilmece içeren soruları yanıtlayabilmek için öğrenciler, o metni çok dikkatle okumak, ayrıntılara dikkat etmek ve metnin kilit noktaları üzerine odaklanmak zorundadırlar. Bilmece çözmek, deneyimin de gösterdiği gibi, özellikle küçük çocuklarda okuma merakını güçlü bir biçimde kamçılar.

2.–9. Sınıflar

60 dakika ve üstü

Materyal:

Metinler (çok uzun olmayan hikâyeler, dergilerden ya da internetten seçilmiş makaleler, kitaplar, küçükler için resimli kitaplar); kâğıt şeritler, makas, sicim.

Süreç:

- Bireysel çalışma: Öğrenciler mevcut materyal arasından ilgilerini çeken bir metin seçerler. Metni okur, ancak içerik gerçekten kavranmışsa cevaplanabilecek sorular hangileridir, not ederler. Örnekler: Ana kahraman, tatil sonrasında okula geldiği ilk gün ne giymişti? Ana kahramanın babasının adı nedir? XY nehri hangi yöne doğru akar?
- Sorular, metinde cevaplandıkları sıraya göre, kâğıttan şeritler üzerine yazılır. Her bir sorunun arkasında cevap için yeterli boş yer bırakılır (ya aynı şerit üzerinde yer bırakılır veyahut da boş, renkli kâğıt şeritleri eklenir).
- Bu aşamada kâğıt şeritler, bir sicime dizilerek birbirine bağlanır. Ardından iki öğrenci ile başka iki öğrenci bu bilmece sicimli metinleri birbirleriyle değiş-tokuş eder.

- Öğrenciler, arkadaşlarının kitabını ya da metnini okurlar (ev ödevi olarak da verilebilir) ve bilmece sicimindeki soruları cevaplamaya çalışırlar. Okuma bittikten sonra cevaplar karşılaştırılır.
- Başka bilmece sicimleri de çözmek isteyenler, öteki öğrencilerden metin ve bilmece soruları alabilir.

Açıklamalar:

- “Bilmece Sicimi” projesi birkaç hafta boyunca uygulanabilir.
- Henüz iyi okuyup yazamayan küçük öğrencilerle proje, resimli kitaplar aracılığıyla ve bilmece sicimini hazırlayacak daha büyük bir çocuğun yardımı ile uygulanabilir.